

Giám định sở hữu trí tuệ và giải quyết tranh chấp tại Việt Nam: Vai trò và số liệu thống kê của Viện Khoa học Sở hữu Trí tuệ

Viện Khoa học Sở hữu Trí tuệ Việt Nam (**Viện KHSHTT**) là cơ quan nghiên cứu chuyên ngành trực thuộc Bộ Khoa học và Công nghệ Việt Nam. Một trong những nhiệm vụ quan trọng của Viện KHSHTT là cung cấp ý kiến và đánh giá chuyên môn liên quan đến các vụ việc xâm phạm quyền **sở hữu công nghiệp**. Đặc biệt, các ý kiến chuyên môn/giám định của Viện KHSHTT tập trung vào các đối tượng sở hữu công nghiệp như sáng chế, kiểu dáng công nghiệp, thiết kế mạch kín bán dẫn, bí mật kinh doanh, nhãn hiệu, tên thương mại, chỉ dẫn địa lý.

Là một tổ chức nghiên cứu chuyên ngành tại Việt Nam, Viện KHSHTT cung cấp ý kiến chuyên môn, kết luận giám định cho các bên liên quan như Cơ quan thực thi pháp luật Việt Nam, chủ sở hữu quyền SHTT, và người bị cáo buộc vi phạm.

Tính đến tháng 4 năm 2023, Viện KHSHTT mới chỉ tiếp nhận yêu cầu giám định xâm phạm quyền SHTT liên quan đến 04 đối tượng sở hữu công nghiệp gồm: **Sáng chế, Kiểu dáng công nghiệp, Nhãn hiệu** và **Chỉ dẫn địa lý**.

KENFOX IP & Law Office cung cấp số liệu thống kê chi tiết về ý kiến chuyên môn/kết luận giám định SHTT của Viện KHSHTT theo bảng dưới đây. Số liệu này cho thấy tầm quan trọng của Viện KHSHTT trong việc thực thi quyền SHTT và giải quyết tranh chấp tại Việt Nam. Bằng cách cung cấp hướng dẫn chuyên môn và hỗ trợ cho cả chủ sở hữu quyền SHTT và người bị cáo buộc vi phạm, Viện KHSHTT giúp cho việc thực thi quyền SHTT được thực hiện một cách công bằng và hiệu quả.

Số liệu thống kê về đơn yêu cầu giám định xâm phạm quyền SHTT nộp cho Viện KHSHTT trong giai đoạn 2009-2022

Năm	Đối tượng sở hữu công nghiệp				Tổng
	Sáng chế	Kiểu dáng công nghiệp	Nhãn hiệu	Chỉ dẫn địa lý	
2009	26	59	107	0	192
2010	24	52	258	0	334
2011	11	81	305	0	397
2012	02	83	376	0	461
2013	22	46	388	0	456
2014	11	84	477	1	573
2015	13	99	600	1	713
2016	21	117	565	0	703
2017	30	147	632	2	811
2018	28	112	687	0	827
2019	23	111	884	0	1018
2020	48	140	904	2	1094
2021	13	110	938	0	1064
2022	22	129	826	2	980
Tổng	298	1370	7947	8	9623

Ý nghĩa

Kết luận giám định - nguồn ý kiến chuyên môn và hướng dẫn trung lập và đáng tin cậy về các vấn đề SHTT

Những số liệu thống kê này cho thấy Viện KHSHTT đóng vai trò quan trọng trong việc thực thi và giải quyết tranh chấp quyền SHTT tại Việt Nam, đặc biệt liên quan đến nhãn hiệu và kiểu dáng công nghiệp. Việc cả chủ sở hữu quyền SHTT và người bị cáo buộc vi phạm sử dụng dịch vụ giám định của Viện KHSHTT cho thấy ý kiến chuyên môn/kết luận giám định của Viện KHSHTT có thể được xem là nguồn tài liệu/chứng cứ có tính trung lập và đáng tin cậy về các vấn đề SHTT tại Việt Nam.

Trong bối cảnh mà các chấp quyền SHTT ngày càng phức tạp và hầu hết các **cơ quan thực thi quyền SHTT** ở Việt Nam đều yêu cầu ý kiến chuyên môn từ bên thứ ba độc lập, vai trò của Viện KHSHTT trong việc thực thi quyền SHTT và giải quyết tranh chấp là đặc biệt quan trọng. Khi các doanh nghiệp ngày càng dựa vào tài sản SHTT của họ để thúc đẩy đổi mới và tăng trưởng, việc thực thi và bảo vệ quyền SHTT hiệu quả trở nên

vô cùng bức thiết. Kết luận giám định/ý kiến chuyên môn của Viện KHSHTT giúp đảm bảo rằng các tranh chấp về quyền SHTT được giải quyết một cách công bằng và hiệu quả, đồng thời, giúp các doanh nghiệp có thể tin tưởng vào cơ chế bảo hộ, thực thi quyền SHTT của họ tại Việt Nam.

Nhãn hiệu – đối tượng sở hữu công nghiệp bị vi phạm nhiều nhất

Số liệu thống kê về việc giám định SHTT/ý kiến chuyên môn do Viện KHSHTT cung cấp rất quan trọng vì chúng cung cấp bức tranh tổng quan về xu hướng vi phạm quyền SHTT ở Việt Nam. Số liệu thống kê cho thấy nhãn hiệu là đối tượng sở hữu công nghiệp bị vi phạm nhiều nhất và đây là hành vi vi phạm phổ biến nhất tại Việt Nam. Do vậy, chủ sở hữu quyền SHTT cần xây dựng và phát triển các chiến lược và chính sách thực thi hiệu quả hơn để bảo vệ quyền SHTT của họ, đặc biệt là nhãn hiệu để phòng tránh và giảm thiểu các rủi ro xâm phạm tiềm ẩn.

Phần lớn các yêu cầu giám định xâm phạm SHTT mà Viện KHSHTT nhận được trong 13 năm qua có liên quan đến “**nhãn hiệu**”, tiếp theo là “**kiểu dáng công nghiệp**” và “**sáng chế**”. Chỉ dẫn địa lý là đối tượng ít được yêu cầu nhất.

Tổng số đơn yêu cầu giám định xâm phạm SHTT tăng đều qua các năm, với bước nhảy vọt đáng chú ý vào năm 2014 và tăng ổn định từ năm 2017 đến năm 2020. Tuy nhiên, số lượng yêu cầu đã giảm nhẹ vào năm 2021 và 2022 do những khó khăn về kinh tế do hậu quả của đại dịch Covid-19 và chiến tranh Nga-Ukraine,... Giám định xâm phạm quyền đối với nhãn hiệu là dịch vụ được yêu cầu nhiều nhất, với tổng số 7.947 yêu cầu nhận được trong thời gian 13 năm. Con số này nhiều hơn nhiều lần so với số lượng yêu cầu giám định xâm phạm kiểu dáng công nghiệp và hơn 25 lần số lượng yêu cầu giám định xâm phạm sáng chế. Có thể cho thấy rằng, xâm phạm quyền đối với sáng chế tại Việt Nam ít hơn so với nhãn hiệu hoặc kiểu dáng công nghiệp.

Giám định xâm phạm quyền đối với chỉ dẫn địa lý là dịch vụ ít được yêu cầu nhất, chỉ với tám yêu cầu nhận được trong khoảng thời gian 13 năm. Điều này là do số lượng chỉ dẫn địa lý được đăng ký tại Việt Nam còn khá thấp.

Tổng số yêu cầu giám định quyền SHTT đã tăng đáng kể trong các năm qua, điều này phản ánh tầm quan trọng ngày càng tăng của quyền SHTT tại Việt Nam và nhận thức ngày càng tăng về nhu cầu bảo vệ quyền SHTT của các chủ thể quyền SHTT khi tiến hành các hoạt động đầu tư, kinh doanh tại Việt Nam.

By Nguyen Vu QUAN
Partner & IP Attorney

Contact

KENFOX IP & Law Office

Building No. 6, Lane 12/93, Chinh Kinh Street, Nhan Chinh Ward, Thanh Xuan District, Hanoi, Vietnam

Tel: +84 24 3724 5656

Email: info@kenfoxlaw.com / kenfox@kenfoxlaw.com